

ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL 13 Gorffennaf, 2026

TEITL: Monitro a Gwerthuso

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr
Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Ystyried y cynllun Monitro a Gwerthuso ar gyfer y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r cynlluniau a ariennir gan y Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol (RTF).

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Cymeradwyo'r Cynllun Monitro a Gwerthuso ar gyfer y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r cynlluniau a ariennir gan y Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol, gan gynnwys rolau a chyfrifoldebau'r partneriaid perthnasol.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Pan oedd y Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) wrthi'n datblygu rhaglen o gynlluniau i'w hariannu drwy'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ganllawiau sy'n nodi "Bydd angen i'r CBC sefydlu systemau a chael digon o wybodaeth iddynt oruchwylio pob prosiect yn y rhaglen yn effeithiol, monitro'r hyn a gyflawnir yn ôl yr amserlen ac adrodd am unrhyw newid i'r rhaglen waith ac/neu'r proffil gwariant."
- 3.2. Mae set wahanol o gyfarwyddiadau desg a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn cynnwys sut y dylai Cyd-bwyllgorau Corfforedig werthuso canlyniadau mewn perthynas â'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Roedd y Cynllun Monitro a Gwerthuso yn un o blith amryw o ddogfennau yn ymwneud â'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, a gymeradwywyd gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig ym mis Gorffennaf 2025. Gallwch ei weld yma: [cynllun monitro a gwerthuso](#).
- 4.2. Mae'r canllawiau ychwanegol y cyfeirir atynt yn Adran 3 yn gosod gofynion monitro ychwanegol ar y Cyd-bwyllgor i fonitro'r gwaith o gyflawni'r cynlluniau a ariennir gan y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.

5. GOFYNION MONITRO

- 5.1. Mae'r gwahanol fathau o fonitro a gwerthuso sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru wedi'u nodi yn Nhabl 1.

Tabl 1

Math o waith monitro a gwerthuso'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	Amserlen	Beth sy'n debygol o fod ei angen	Pwy sy'n nodi'r hyn sydd ei angen?
Monitro grant y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	Adrodd yn ystod y flwyddyn	Adroddiadau chwarterol ar wariant/cynnydd	Llywodraeth Cymru (gyda mewnbwn gan Gyd-bwyllgorau Corfforedig)
Adroddiad Cynnydd Blyneddol ar y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	Blyneddol (adrodd ar ddiwedd blwyddyn)	Adrodd yn flynyddol ar gyflawni'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, e.e. allbynnau sydd wedi'u cyflawni, beth sydd wedi'i gyflawni, manteision, beth weithiodd yn dda, gwersi a ddysgwyd. Mae'n debygol o gynnwys adroddiad ar: - Gyflawni prosiectau a Rhaglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, e.e. monitro ar lefel y cynllun fel nifer y defnyddwyr, a - Mesurau / dangosyddion y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, e.e. Mesurau Monitro Strategaeth Drafnidiaeth Cymru. Gall rhai mathau o gynlluniau fod â gofynion monitro penodol, e.e. Teithio Llesol. Llai manwl na'r adroddiad gwerthuso llawn.	Llywodraeth Cymru (gyda mewnbwn gan Gyd-bwyllgorau Corfforedig)
Gwerthuso (cynnydd) y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	Ar ôl tair blynedd	Gwerthusiad mwy cynhwysfawr o gynnydd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn gyffredinol, e.e. a yw'r Cynllun hwn yn cyflawni ei ganlyniadau, yn darparu gwerth am arian, pa wahaniaeth y mae wedi'i wneud, unrhyw ganlyniadau anfwriadol a beth y gellir ei wella. Bydd canlyniadau'r gwerthusiad yn llywio'r Cynllun nesaf. Mae'n debygol o gynnwys adrodd ar holl fesurau/dangosyddion y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, yn ogystal ag ar gyflawni Rhaglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a chynnydd yn erbyn polisïau ac amcanion y Cynllun. Mwy o bwyslais ar ganlyniadau'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r	CBC (gyda mewnbwn gan Lywodraeth Cymru)

		effaith tymor hwy na'r Adroddiad Cynnydd Blynnyddol.	
--	--	--	--

5.2 Mae mesurau polisi trafndiaeth yn y Cynllun Monitro a Gwerthuso yn dod o Fframwaith Monitro Strategaeth Drafndiaeth Cymru ac wedi'u haddasu i gyd-fynd ag amcanion SMART a chanlyniadau Fframwaith Asesiad Llesiant Integredig (IWBA) y Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol. Mae'r fframwaith yn taro cydbwysedd rhwng ehangder yr amcanion a'r angen ymarferol i fod yn rheoli'r gwaith monitro a gwerthuso o fewn cyfyngiadau adnoddau awdurdodau lleol. Er mwyn canolbwyntio ymdrechion lle mae hynny'n ychwanegu'r gwerth mwyaf, mae mesurau wedi'u grwpio i gategoriâu allweddol a chategoriâu atodol, gan ddilyn strwythur Fframwaith Monitro Strategaeth Drafndiaeth Cymru. Dyma'r 15 mesur allweddol:

1. LUP-3: Agosrwydd i gludiant cyhoeddus
2. DC-5: Gweithio o bell
3. WC-5: Pobl sy'n teithio'n llesol pob wythnos
4. BC-1: Prydlondeb bysus a choetsis
5. BC-6: Cyfansoddiad y fflyd (cyfran y bws yn ôl math o injan)
6. IM-2: Teithiau i orsaf drenau wrth gerdded, beicio neu ar fws
7. EBC-1: Cyfran y modd ar gyfer cludiant cyhoeddus
8. EBC-2: Teithiau i atyniadau ymwelwyr ar gludiant cyhoeddus
9. EBC-4: Y galw a'r cyflenwad ar gyfer gwefru cerbydau trydan
10. PF-2: Cyfansoddiad y fflyd (cyfran y cerbydau cludo nwyddau yn ôl math o injan)
11. RSP-1: Cyfran o gyfanswm y cilomedrau yn ôl math o gerbyd
12. RSP-2: Pellter a deithiwyd fesul person
13. RSP-5: Damweiniau ffordd
14. RSP-6: Cerbydau sydd ag allyriadau isel iawn neu ddim allyriadau
15. AD-1: Allyriadau nwyon tŷ gwydr o'r sector drafndiaeth

5.3 Bwriad y mesurau atodol yw cefnogi a darparu cyd-destun ychwanegol i'r mesurau allweddol (e.e., fforddiadwyedd, hygrychedd, mynediad heb risiau mewn gorsafoedd, cyhoeddiadau AV ar fysiau, ansawdd aer, sŵn, bioamrywiaeth, ac ati).

5.4 Ar gyfer Blwyddyn 1 y Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol, dylai'r gwaith monitro a gwerthuso ganolbwyntio ar y mesurau allweddol yn unig. Dylid blaenoriaethu'r mesurau allweddol gan mai'r rhain fydd yn cael yr effaith fwyaf wrth fonitro a gwerthuso'r amcanion a'u bod yn cyd-fynd yn agos â Fframwaith Monitro Strategaeth Drafndiaeth Cymru - bydd hyn yn fanteisiol i'r adnoddau angenrheidiol sydd eu hangen i gwblhau gweithgareddau monitro a gwerthuso.

5.5 Yn unol â Chynllun Monitro a Gwerthuso'r Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol, disgwylir i fesurau atodol gyfrannu at werthusiad mwy cynhwysfawr o'r system drafndiaeth a pherfformiad y Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol o Flwyddyn 3 ymlaen. Felly, dylid monitro y mesurau hyn yn flynyddol o Flwyddyn 2 ymlaen, lle bo hynny'n bosibl ac yn ymarferol, gan ystyried y gofynion o ran adnoddau ar awdurdodau lleol. Dylid adrodd arnynt ar ddiwedd Blwyddyn 3, o leiaf, i weld a yw'r Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol yn cyflawni'r deilliannau a fwriedir.

6. OFFERYN MONITRO A GWERTHUSO GOGLEDD CYMRU

6.1 Mae Arup, yr ymgynghoriaeth a gomisiynwyd gan Uchelgais Gogledd Cymru i gefnogi'r Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol, wedi datblygu Offeryn Monitro a Gwerthuso i Ogledd Cymru - gweler Atodiad 1. Bydd hyn yn safoni setiau data, ffynonellau a dulliau cyfrifo. Mae'n nodi'r mesurau a'r dangosyddion, gan gynnwys data cysylltiedig a methodolegau cyfrifo.

- 6.2 Cesglir data yn lleol, ar draws Cymru a'r DU, ac mae'r amrywiad hwn i'w weld yn Offeryn Monitro a Gwerthuso Gogledd Cymru. Dylid sefydlu neu gadarnhau gwaelodlin ar gyfer mesurau allweddol, gan dynnu ar waith monitro Trafnidiaeth Cymru/Strategaeth Drafnidiaeth Cymru ac Arolwg Teithio Cenedlaethol Cymru (W-NTS), gyda blynyddoedd gwaelodlin presennol yn cael eu darparu lle bo hynny ar gael. Lle bo hynny'n briodol, mae targedau wedi'u gosod o fewn Offeryn Monitro a Gwerthuso Gogledd Cymru ar gyfer mesurau allweddol, yn seiliedig ar amcanion SMART. Mae'r rhain yn darparu dyheadau meintiol ar gyfer newid yn y rhanbarth, a lle bo'n briodol ac/neu yn ymarferol, maent yn cyd-fynd â'r targedau a nodir yn Strategaeth Drafnidiaeth Cymru.

7. ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

- 7.1 Mae monitro a gwerthuso effeithiol yn gofyn am weithredu cydlynol rhwng awdurdodau lleol, y Cyd-bwyllgor Corfforedig, Trafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru. Mae Tabl 2, yn seiliedig ar wybodaeth gan Gyfarwyddiadau Desg i Gyd-bwyllgorau Corfforedig, yn dangos pa sefydliad sydd yn gyfrifol am bob agwedd ar y gwaith monitro.

GWEITHGAREDD	SWYDDOGION PENODOL YR AALI	RHEOLWR RHAGLENNI Y CBC	CBC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL TrC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL LIC	ARBENIGWYR GWEITHGARWCH LIC a TrC	LIC
Allbynnau a dangosyddion allweddol	Sefydlu'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer pob prosiect.	Adolygu'r dystiolaeth/wybodaeth gan yr Allau a chadarnhau'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer pob prosiect. Casglu gwybodaeth mewn crynodeb rhanbarthol	Adolygu'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer y rhanbarth.	Cymorth technegol i'r adolygiad gan Arweinydd Llywodraeth Cymru o'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer y rhanbarth. Cefnogi Rheolwr Rhaglenni'r CBC hefyd o bosib.	Adolygu'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer y rhanbarth.	Adolygu'r allbynnau a'r dangosyddion allweddol ar gyfer y rhanbarth.	

GWEITHGAREDD	SWYDDOGION PENODOL YR AALI	RHEOLWR RHAGLENNI Y CBC	CBC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL TrC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL LIC	ARBENIGWYR GWEITHGARWCH LIC a TrC	LIC
Adroddiadau chwarterol	Paratoi adroddiadau chwarterol ar gyfer pob prosiect, a gyflwynir i LIC, gyda chopi i Reolwr Rhaglenni y CBC ac Arweinydd Trafnidiaeth Rhanbarthol TrC. Manylu ar y cynnydd a'r gwariant hyd yma a'r cynnydd a'r gwariant a ragwelir yn y chwarter canlynol.	Adolygu'r wybodaeth yn yr adroddiad chwarterol gan bob ALI (gan gynnwys cofnodion ariannol a thystiolaeth).	Monitro cynnydd yn erbyn cyflawni a gwariant		Monitro cynnydd yn erbyn cyflawni a gwariant	Adolygu'r wybodaeth yn yr adroddiad chwarterol gan bob ALI (gan gynnwys cofnodion ariannol a thystiolaeth).	Monitro cynnydd yn erbyn cyflawni a gwariant Gwirio, ardystio a thalu hawliadau ariannol gan CBC ac ALLau

GWEITHGAREDD	SWYDDOGION PENODOL YR AALI	RHEOLWR RHAGLENNI Y CBC	CBC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL TrC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL LIC	ARBENIGWYR GWEITHGARWCH LIC a TrC	LIC
Rheoli Newid/ Amrywiadau	Nodi unrhyw feysydd sy'n peri pryder wrth gyflawni ac yn y gwariant a ragwelir, a chynnig diwygiadau i Raglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn ystod y flwyddyn	Adolygu'r diwygiadau arfaethedig i sicrhau cydymffurfiaeth â Rhaglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Ceisio cytundeb ar ddiwygiadau gan ALLau a CBC	Cynghori LIC ar yr holl ddiwygiadau arfaethedig i Raglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.	Cymorth technegol i adolygu'r diwygiadau arfaethedig i sicrhau cydymffurfiaeth â Rhaglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.	Adolygu'r newidiadau arfaethedig i Raglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.	Cefnogi adolygiad o'r diwygiadau arfaethedig i sicrhau cydymffurfiaeth â Rhaglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn ôl yr angen.	Ystyried a chymeradwyo/gwrthod newidiadau arfaethedig i'r Rhaglen Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a rhoi gwybod i'r CBC am y canlyniad. Rhoi cyngor i'r CBC ar unrhyw ddiwygiadau angenrheidiol i Raglen y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.
Sicrhau Ansawdd	Rheoli'r prosiect yn erbyn safonau ansawdd ar gyfer dylunio/cyflawni a gwariant arian cyhoeddus yn unol â'r Rhaglen Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y cytunwyd arni.	Monitro'r hyn mae'r rhaglen yn ei gyflawni yn erbyn safonau ansawdd.		Cymorth technegol i gynorthwyo Rheolwr Rhaglenni'r CBC i fonitro sut mae'r rhaglen yn cyflawni yn erbyn safonau ansawdd.	Darparu arweinyddiaeth a chyfarwyddyd ar safonau gofynnol LIC megis gwariant arian cyhoeddus.	Darparu cymorth gyda sicrhau ansawdd i Reolwr Rhaglenni TrC a LIC yn ôl yr angen.	

GWEITHGAREDD	SWYDDOGION PENODOL YR AALI	RHEOLWR RHAGLENNI Y CBC	CBC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL TrC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL LIC	ARBENIGWYR GWEITHGARWCH LIC a TrC	LIC
Risg	Adnabod risg y prosiect a chynnig mesurau lliniaru	Monitro mesurau risg a lliniaru. Cynghori LIC a'r CBC ar risgiau a mesurau lliniaru gan ddefnyddio adroddiadau chwarterol.	Monitro mesurau risg a lliniaru	Monitro mesurau risg a lliniaru	Monitro mesurau risg a lliniaru	Monitro mesurau risg a lliniaru yn ôl yr angen.	
Monitro a Gwerthuso	Monitro prosiectau drwy gydol eu datblygiad. Gwerthuso prosiectau am dair blynedd ar ôl eu cwblhau.	Adolygu canlyniadau monitro a gwerthuso ar lefel prosiect a rhaglen.	Adolygu canlyniadau monitro a gwerthuso ar lefel prosiect a rhaglen	Cymorth technegol i adolygu canlyniadau monitro a gwerthuso ar lefel prosiect a rhaglen	Adolygu canlyniadau monitro a gwerthuso ar lefel prosiect a rhaglen	Cefnogi adolygiad o waith monitro a gwerthuso ar lefel prosiect yn ôl yr angen. Cefnogaeth bosibl i Allau wrth ddatblygu a gweithredu cynlluniau monitro a gwerthuso.	Adolygu canlyniadau monitro a gwerthuso ar lefel prosiect a rhaglen

GWEITHGAREDD	SWYDDOGION PENODOL YR AALI	RHEOLWR RHAGLENNI Y CBC	CBC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL TrC	ARWEINYDD TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL LIC	ARBENIGWYR GWEITHGARWCH LIC a TrC	LIC
Monitro blynyddol	Darparu gwybodaeth tuag at adroddiad cynnydd blynyddol. Paratoi Adroddiadau Cynnydd Blynyddol ar gyfer prosiectau a ariennir gan LIC.	Adolygu gwybodaeth gan ALLau	Cymeradwyo'r adroddiad cynnydd blynyddol a'i gyflwyno i LIC	Cynorthwyo Rheolwr Rhaglenni'r CBC i gasglu gwybodaeth gan ALLau a pharatoi adroddiad cynnydd blynyddol	Adolygu'r adroddiad cynnydd blynyddol a rhoi adborth ar feysydd i'w gwella	Cefnogi gwaith adolygu adroddiadau cynnydd blynyddol a darparu adborth yn ôl yr angen.	Adolygu'r adroddiad cynnydd blynyddol a rhoi adborth ar feysydd i'w gwella
Gwersi a ddysgwyd	Rhoi sylw i'r gwersi a ddysgwyd ar lefel prosiect	Datblygu'r gwersi a ddysgwyd ar gyfer y rhaglen	Adolygu'r gwersi a ddysgwyd ar gyfer y rhaglen ac ystyried a gweithredu argymhellion	Cynorthwyo Rheolwr Rhaglenni'r CBC i ddatblygu gwersi a ddysgwyd ar gyfer y rhaglen	Adolygu'r gwersi a ddysgwyd ar gyfer y rhaglen	Cefnogi gwaith paratoi gwersi a ddysgwyd yn ôl yr angen.	Adolygu'r gwersi a ddysgwyd ar gyfer y rhaglen ac ystyried a gweithredu argymhellion

Tabl 2

- 7.2 Rhagwelir y bydd Llywodraeth Cymru, gyda chefnogaeth Trafnidiaeth Cymru, yn gweithio'n rhagweithiol gyda'r CBC a'i Awdurdodau Lleol i adnabod a rheoli unrhyw reolaeth newid angenrheidiol cyn gynted â phosibl, ar sail y diweddariadau chwarterol. Disgwylir i draciwr canolog gael ei reoli ochr yn ochr ag archwiliadau cydymffurfio a chasglu tystiolaeth. Mae'n bosibl y bydd angen cytuno ar amrywiadau yn y flwyddyn rhwng yr holl bartïon, ac mae'n debygol y bydd hyn yn gofyn am fod yn hyblyg wrth weithio ac wrth wneud penderfyniadau. Felly, efallai y bydd Rheolwr Rhaglenni'r CBC yn dymuno edrych ar y cyfle i'r CBC ddirprwyo rhai pwerau gwneud penderfyniadau i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol.

8. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 8.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol sy'n deillio o'r adroddiad hwn.

9. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 9.1. Mae'r cylch gorchwyl yn ei gwneud yn ofynnol i'r is-bwyllgor gynghori ar wasanaeth trafndiaeth integredig yng Ngogledd Cymru drwy fonitro ac adolygu'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, i gynnwys monitro cynnydd ac effaith rhaglenni a phrosiectau perthnasol, a gwneud argymhellion i'r CBC.

ATODIADAU:

Atodiad 1 – Offeryn Monitro a Gwerthuso Gogledd Cymru

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

“Mae'r Adroddiad yn amlinellu'r cynlluniau arfaethedig yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru. Mae'r trefniadau arfaethedig yn cefnogi rôl oruchwylio'r CJC wrth fonitro cyflawni rhaglenni ac yn ymddangos yn gyson â Chylch Gorchwyl yr Is-bwyllgor. Byddai unrhyw gynnig yn y dyfodol i ddirprwyo pwerau gwneud penderfyniadau mewn perthynas â rheoli rhaglenni yn gofyn am gadarnhau trefniadau llywodraethu priodol. Nid oes unrhyw faterion cyfreithiol eraill yn codi o'r argymhellion a geisir.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

“Mae datblygiad Cynllun Monitro a Gwerthuso yn gam pwysig yn natblygiad y CTRh. Mae'r camau a amlinellir yn y Cynllun M&G drafft yn ymddangos yn rhesymol a realistig a nid oes gennyf gwrthwynebiadau i'r penderfyniad a geisir o safbwynt priodoldeb ariannol”